

Avfallsplan 2023–2030

En del av Trosa kommuns Renhållningsordning

Antagen av:	Kommunfullmäktige 2023-05-03, § 35, dnr KS 2023/49
Dokumentkategori:	Styrdokument
Dokumenttyp:	Föreskrift

Sammanfattning

En avfallsplan är ett styrdokument med mål och åtgärder som hjälper kommuner att formulera en riktning för arbetet med avfallshanteringen inom den egna kommunen. Förbättrad avfallshantering är både viktigt ur miljösynpunkt och bidrar till bättre service för invånare och verksamma inom kommunen.

Syftet med Trosa kommuns avfallsplan är att visa hur avfallshanteringen i kommunen ska bedrivas och utvecklas för att förebygga avfall och för att ta hand om det avfall som uppstår på bästa sätt. Avfallsplanen ska engagera och motivera såväl kommunanställda som verksamma, boende och besökare i kommunen. Avfallsplanen ska på ett tydligt sätt visa vägen så att alla i kommunen tillsammans bidrar till en hållbar avfallshantering där det är lätt att göra rätt.

Genomförande av åtgärder samt måluppfyllelse av avfallsplanens mål bidrar till att uppnå mål i Agenda 2030, nationella miljökvalitetsmål och etappmål samt regionala och lokala mål i Trosa kommun. Avfallsplanen har fyra fokusområden som utgår ifrån EU:s avfallshierarki. För varje fokusområde finns tillhörande vision, mål och åtgärder som tillsammans ska bidra till en mer hållbar avfallshantering i Trosa kommun. Fokusområdena är *avfallsförebyggande och återanvändning, återvinning, en renare miljö* och *bygg- och rivningsavfall*.

Fem strategier har identifierats som viktiga för att nå avfallsplanens mål; att kommunen agerar föregångare, att en samverkan sker mellan flera olika aktörer, att styrmedel används som verktyg, att det bedrivs kontinuerligt arbete och uppföljning samt att det finns en nyfikenhet att våga testa nya idéer. Avfallsplanens mål ska följas upp senast efter fyra år och arbetet med åtgärderna ska följas upp årligen för att säkerställa att avfallsplanen blir ett aktivt styrdokument i Trosa kommun.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	3
Bakgrund	3
Syfte	3
Avfallsplanens koppling till andra mål, strategier och regelverk	4
Framtagande av avfallsplanen	6
Samråd	6
Läsanvisning	7
Fokusområden och mål	9
Fokusområde 1: Avfallsförebyggande och återanvändning	9
Fokusområde 2: Återvinning	12
Fokusområde 3: En renare miljö	14
Fokusområde 4: Bygg- och rivningsavfall	17
Strategier för avfallsplanens genomförande	19
Uppföljning	20

BILAGOR

- Bilaga 1 - Uppföljning tidigare avfallsplan
- Bilaga 2 - Nulägesbeskrivning
- Bilaga 3 - Framtida insamlingssystem och anläggningar
- Bilaga 4 - Styrmedel
- Bilaga 5 - Nedlagda deponier
- Bilaga 6 - Undersökning om betydande miljöpåverkan

Inledning

Bakgrund

Enligt miljöbalken ska varje kommun ha en renhållningsordning som innehåller en gällande avfallsplan. En avfallsplan är ett styrdokument med mål och åtgärder som hjälper kommuner att formulera en riktning för arbetet med avfallshanteringen inom den egna kommunen. Avfallsplanen ska innehålla uppgifter om avfall inom kommunen och åtgärder för att minska avfallsets mängd och farlighet. Förbättrad avfallshantering är både viktigt ur miljösynpunkt och bidrar till bättre service för invånare och verksamma inom kommunen.

Avfallsförebyggande, avfallsminimering och återbruk är alla flitigt återkommande begrepp när samhället arbetar mer aktivt för en hållbar utveckling. I en cirkulär ekonomi är målet att avfall ska undvikas helt genom att återföras i kretslopp eller inte ens uppstå. Både i Sverige och internationellt har avfall fått en central roll för omställningen – bland annat genom det globala ramverket Agenda 2030, Sveriges miljömål, den nationella strategin och handlingsplanen för cirkulär ekonomi samt den nationella avfallsplanen och avfallsförebyggande programmet: Att göra mer med mindre.

Trosa kommuns föregående avfallsplan började gälla år 2010. Nya föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall (NFS 2020:6) har trätt i kraft sedan dess. Fokus på förebyggande av avfall har även blivit större i och med det reviderade avfallsdirektivet från EU. Trosa kommuns avfallsplan för åren 2023 till 2030 ska visa vägen för kommunens framtida utveckling av avfallshanteringen och bidra till att klättra uppåt i avfallshierarkin genom att jordens resurser används på ett mer hållbart sätt.

Syfte

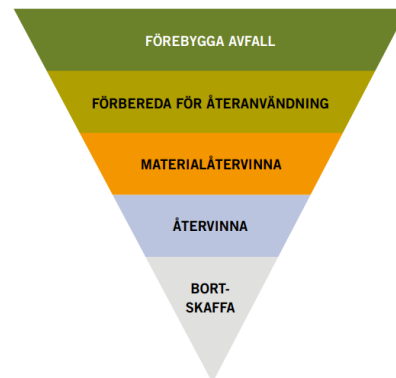
Syftet med Trosa kommuns avfallsplan är att visa hur avfallshanteringen i kommunen ska bedrivas och utvecklas för att förebygga avfall och för att ta hand om det avfall som uppstår på bästa sätt.

Avfallsplanen ska engagera och motivera såväl kommunanställda som verksamma, boende och besökare i kommunen. Avfallsplanen ska på ett tydligt sätt visa vägen så att alla i kommunen tillsammans bidrar till en hållbar avfallshantering där det är lätt att göra rätt.

Avfallsplanens koppling till andra mål, strategier och regelverk

EU:s avfallshierarki

EU:s lagstiftade avfallshierarki har varit central i arbetet med avfallsplanen. Avfallshierarkin anger den ordning som avfall bör behandlas. I första hand ska avfall förebyggas. För det avfall som trots förebyggande åtgärder ändå uppstår gäller prioriteringsordningen återanvändning, materialåtervinning, energiutvinning och i sista hand deponering.

EU:s avfallshierarki

Agenda 2030

Avfallsplanens målformulering har utgått från Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen. Av de 17 globala hållbarhetsmålen har följande sex mål bedömts som mest relevanta för avfallsplanens målformulering:

Under varje fokusområde presenteras de hållbarhetsmål med särskilt stark koppling till uppfyllelsen av målen i avfallsplanen.

Nationella miljö kvalitetsmål

Miljömålssystemet består av ett generationsmål, 16 miljö kvalitetsmål samt ett antal etappmål. De nationella etappmålen ska göra det lättare att nå generationsmålet och miljö kvalitetsmålen. Etappmålen identifierar en önskad omställning av samhället och följande tre etappmål är mest relevanta för avfallsplanens målformulering:

”Förberedande för återanvändning, materialåtervinning och annan återvinning av icke-farligt bygg- och rivningsavfall, med undantag av jord och sten, ska årligen fram till 2025 uppgå till minst 70 viktprocent.”

”Senast 2025 ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och 2035 ha ökat till minst 65 viktprocent.”

”Senast år 2023 ska minst 75 procent av matavfallet från hushåll, storkök och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäring och biogas tas tillvara”

”Matsvinnet ska minska så att det sammantagna livsmedelsavfallet minskar med minst 20 viktprocent per capita från 2020 till 2025.”

Avfallsplanen har även koppling till

Internationella och nationella mål, strategier och regelverk

- Miljöbalken, med särskilt fokus på Kap 15
- Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall, NFS 2020:6
- EU:s Avfallsdirektiv 2008/98/EG
- EU:s Förpackningsdirektiv 94/62/EG
- Generationsmålet och nationella miljökvalitetsmål
- Den nationella avfallsplanen ”Att göra mer med mindre – Sveriges avfallsplan och avfallsförebyggande program 2018–2023”
- ”Cirkulär ekonomi – Strategi för omställningen i Sverige”
- Naturvårdsverkets vägledning ”Strategiskt arbete för minskad nedskräpning”

Regionala och lokala mål och strategier

- Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö 2022–2026
- Översiktsplan 2021 - Trosa kommun
- Lokala avfallsföreskrifter för avfallshantering i Trosa kommun
- Lokala hälsoskyddsföreskrifter för Trosa kommun
- Energi- och klimatplan för Trosa kommun
- Kommunfullmäktigemålet om hållbar utveckling – Trosa ska ligga på topp 20 av de som ingår i Sveriges ekokommuner

Framtagande av avfallsplanen

Framtagandet av avfallsplanen har följt Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall (NFS 2020:6).

Arbetet med avfallsplanen har pågått under år 2022. Trosa kommun har haft stöd av teknikkonsultbolaget Sweco som drivit processen. Avfallsplanen har tagits fram av en arbetsgrupp bestående av representanter från följande delar av Trosa kommun:

- Teknik och Service representerad av följande roller:
 - Handläggare
 - Gruppchef VA och Renhållning
 - Gruppchef gata, fastighet och park, gatuingenjör
- Samhällsbyggnadskontoret representerade av följande roller:
 - Bygglövsansvarig
 - Planchef
- Kommunkontoret representerat av följande roll:
 - Kommunekolog
- Miljökontoret representerade av följande roll:
 - Miljö- och hälsoskyddsinspektörer

Under fem arbetsgruppsmöten har syfte, övergripande mål, fokusområden, mål och åtgärder samt aktuella utmaningar och förutsättningar diskuterats. Arbetsgruppen har varit ambassadörer för arbetet och inhämtat synpunkter från sina kollegor under arbetets gång. Dialog har därför skett med andra relevanta funktioner inom kommunen där synpunkter arbetats in i avfallsplanen.

Till arbetet har det funnits en styrgrupp som har utgjorts av både politiker och tjänstepersoner i Trosa kommun. Styrgruppsmöten har genomförts under arbetets gång med syfte att stämma av viktiga beslutspunkter och inriktningar för arbetet. Följande roller har ingått i styrgruppen:

- Teknik- och servicenämndens ordförande
- Teknik- och servicenämndens 2:e vice ordförande
- Samhällsbyggnadschef
- Produktionschef KFTS (kultur, fritid, teknik och servicekontoret)
- Teknisk chef

Samråd

Förslag på avfallsplan inklusive bilagor ställdes ut digitalt på Trosa kommuns hemsida under perioden 2022-09-07 till 2022-10-07. Utöver det remitterades förslaget till Oxelösunds kommun, Nyköpings kommun, Gnesta kommun, ICA Kvantum Trossen och Trosabyggdens bostäder AB (Trobo). Inga remissvar eller synpunkter inkom under utställningen.

Samråd har även skett innan utställning direkt med de aktörer som ansetts ha störst intresse av planen. De aktörerna är nuvarande entreprenörer, PreZero och Foria, representanter från olika delar av kommunen via arbetsgruppen och det kommunala bostadsbolaget Trobo. PreZero och Foria deltog på ett

arbetsgruppsmöte och hade synpunkter av informativ karaktär, exempelvis information om sitt eget arbete kopplat till avfallsplanens mål och delmål idag. De synpunkterna tillsammans med arbetsgruppens synpunkter ledde fram till versionen av avfallsplanen som gick ut på utställning. Trobo hade inga synpunkter inför utställning av avfallsplanen.

Ett undersökningssamråd har hållits med Länsstyrelsen i Södermanlands län för att erhålla samsyn om att avfallsplanen inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. För undersökning av betydande miljöpåverkan se Bilaga 6.

Läsanvisning

Avfallsplanen består av ett huvuddokument och sju bilagor.

I huvuddokumentet framgår avfallsplanens syfte, mål, åtgärder för att uppnå målen ansvarsförhållanden och uppföljning. Planen innehåller fyra fokusområden:

1. Avfallsförebyggande och återanvändning
2. Återvinning
3. En renare miljö
4. Bygg- och rivningsavfall

Till varje fokusområde finns en vision samt en beskrivning av hur fokusområdet bidrar till Agenda 2030. Under respektive fokusområden finns ett antal mål och åtgärder. Målen anger vad som önskas uppnås inom avfallsplanens giltighetstid. Åtgärderna ska ses som möjliga verktyg och aktiviteter för vägen till måloppfyllelse. För varje åtgärd finns en ansvarig enhet inom kommunen angiven. Men även andra åtgärder än de föreslagna kan leda till att målen nås och är möjliga att vidta.

Som underlag till avfallsplanen finns följande bilagor som innehåller fakta och information:

Bilaga 1: Uppföljning tidigare avfallsplan

Beskrivning av hur mål och åtgärder i den tidigare avfallsplanen, antagen i kommunfullmäktige år 2010, har följts upp samt resultatet av uppföljningen.

Bilaga 2: Nulägesbeskrivning

Beskriver nuvarande avfallshantering till exempel avfallsmängder, insamlingssystem och avfallsanläggningar.

Bilaga 3: Framtida insamlingssystem och anläggningar

Beskriver kommunens behov av nya eller förändrade insamlingssystem och anläggningar för att kunna hantera framtida avfallsmängder och utveckling av avfallshanteringen.

Bilaga 4: Styrmedel

Beskriver vilka styrmedel kommunen kan använda sig av för att uppnå måloppfyllelse av avfallsplanens mål. Både informativa, administrativa och ekonomiska styrmedel kan användas.

Bilaga 5: Nedlagda deponier

Beskriver de nedlagda deponier som finns inom kommunen och dess påverkan på människors hälsa och miljö. För de deponier där kommunen varit verksamhetsutövare beskrivs även åtgärder för att minska påverkan på människors hälsa och miljön.

Bilaga 6: Undersökning om betydande miljöpåverkan

En undersökning om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan enligt 6 kap miljöbalken. Undersökningen redovisar de omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan. Innehåller beslut av kommunen i frågan om miljöpåverkan enligt 6 kap. 7 § miljöbalken.

Fokusområden och mål

I följande avsnitt presenteras fokusområden med tillhörande mål och åtgärder.

Fokusområde 1: Avfallsförebyggande och återanvändning

Fokusområdet bidrar främst till följande globala hållbarhetsmål:

Vision:

I Trosa kommun finns en hög medvetenhet om möjligheter till förebyggande av avfall och återanvändning. Kommunanställda, verksamma, boende och besökare i Trosa kommun konsumerar medvetet, använder produkter länge, hyr eller lånar, hushållar med resurser och slänger inte mat i onödan

Mål 1.1 Matsvinn

Den totala mängden matsvinn i kommunens måltidsverksamheter ska minska med 50 % till år 2030.

♦ Etappmål: Den totala mängden matsvinn i kommunens måltidsverksamheter ska minska med 25 % till år 2026.

Matsvinn är den del av matavfallet som skulle ha kunnat konsumeras om det hade hanterats annorlunda. Kommunen har möjlighet att reducera mängden matsvinn inom kommunens måltidsverksamheter där mat som slängs i onödan kan reduceras för ett bättre resursutnyttjande. Att minska mängden matsvinn är innebörden av ett av delmålen, 12.3, i FN:s globala hållbarhetsmål och ett av de nationella etappmålen.

Mål 1.2 Återanvändning av grovavfall

Det ska finnas minst fyra mobila insamlingsplatser för att lämna grovavfall till återanvändning inom kommunen år 2030.

♦ Etappmål: *Det ska finnas minst två mobila insamlingsplatser för att lämna grovavfall till återanvändning inom kommunen år 2026.*

Genom att öka mängden produkter som återanvänds kan utsläppen av växthusgaser reduceras och ett bättre resursutnyttjande uppstå. För att kunna öka återanvändningen behövs en ökad tillgänglighet och möjlighet att samla in, låna ut, byta respektive reparera produkter. Grovavfall är en fraktion som Trosa kommun vill fokusera särskilt på.

Mål 1.3 Totala avfallsmängder

De totala avfallsmängderna per invånare ska minska med 10 % till år 2030.

♦ Etappmål: *De totala avfallsmängderna per invånare ska minska med 4 % till år 2026.*

Sverige har en nationell strategi för omställningen till en cirkulär ekonomi där de totala avfallsmängderna ska minska markant. Genom att förebygga att avfall uppkommer och att återanvändning sker i större utsträckning kan de totala avfallsmängderna per person inom kommunen minska och ett effektivare resursutnyttjande uppnås. Att de totala avfallsmängderna minskar medför även att mindre avfall som går till återvinning, förbränning eller deponi behöver hanteras.

Mål 1.4 Utsortering av textil

Mängden textil i restavfallet ska minska med 60 % till år 2030.

♦ Etappmål: *Mängden textil i restavfallet ska minska med 25 % till år 2026.*

Textilier är ett prioriterat område i Sveriges nationella avfallsplan och avfallsförebyggande program samt i den nationella strategin för omställningen till en cirkulär ekonomi. Textilier som slängs i restavfallet skulle i vissa fall kunna återanvändas och i andra fall återvinnas. En ökad medvetenhet och tillgänglighet för att reparera, återanvända och återvinna textilier behövs för att mängden textil i restavfallet ska kunna minska.

Förslag på åtgärder fokusområde 1

- ◇ Utnyttja informationskanaler och genomföra informationskampanjer för att främja hållbar konsumtion och ändrade beteenden
- ◇ Se över möjlighet till återanvändning och reparation av arbetskläder och annan textil
- ◇ Matsvinn i måltidsverksamheterna vägs och synliggörs
- ◇ Undersök hela matsvinnskedjan i de kommunala verksamheterna och åtgärda där behovet är störst
- ◇ Fortsätta att delta i minimeringsmästarna eller liknande initiativ och sprid information om det
- ◇ Genomföra informationskampanjer om konsumtion och svinn
- ◇ Presentera information, tips och idéer om hållbar konsumtion på kommunens och turistcenters hemsidor
- ◇ Riktade informationsinsatser till hushållen om åtgärder för att förebygga avfall
- ◇ Riktade informationsinsatser till kommunens verksamheter om åtgärder för att förebygga avfall
- ◇ Anordna studiebesök på ÅVC med tema t.ex. återbruk och avfallsminimering eller farligt avfall
- ◇ Utredda möjligheten att införa lånesystem för annat än böcker
- ◇ Utveckla ÅVC till förmån för återbruk och materialåtervinning
- ◇ Höga miljökrav ställs vid upphandlingar av transport, tillverkning, livsmedel, drift mm
- ◇ Utredda behovet/möjligheterna till mobil ÅVC/mobilt återbruk
- ◇ Utredda möjligheter att lämna grovavfall till återvinning eller återbruk utan bil
- ◇ Utredda möjligheten till en intern plattform inom kommunen för att återanvända IT-utrustning till exempel tangentbord, datorer, headset, mobiltelefoner

Fokusområde 2: Återvinning

Fokusområdet bidrar främst till följande globala hållbarhetsmål:

Vision

Kommunanställda, verksamma, boende och besökare i Trosa kommun sorterar i så stor utsträckning som möjligt ut det avfall som uppkommer för materialåtervinning eller biologisk behandling. Insamlingssystemen är tillgängliga, lätta att förstå och har en hög servicenivå.

Mål 2.1 Utsortering av matavfall

Mängden matavfall i restavfallet ska minska med 75 % till år 2030.

♦ Etappmål: *Mängden matavfall i restavfallet ska minska med 40 % till år 2026.*

Allt matavfall som samlas in i kommunen genomgår biologisk behandling så att energi och växtnäring tas tillvara som biogas och biogödsel. Det slängs matavfall felaktigt i restavfallet vilket medför att matavfallet inte kan tas tillvara. Mer oundvikligt matavfall behöver sorteras ut till insamlingssystemet för matavfall så att resursen kan tas tillvara.

Mål 2.2 Utsortering av förpackningar och returpapper

Mängden förpackningar och returpapper i restavfallet ska minska med 50 % till år 2030.

♦ Etappmål: *Mängden förpackningar och returpapper i restavfallet ska minska med 25 % till år 2026.*

Förpackningar och returpapper som samlas in via insamlingssystemen avsedda för avfallsfraktionerna kan materialåtervinnas till nya produkter. Det slängs förpackningar och returpapper felaktigt i restavfallet vilket medför att avfallsslagen inte kan tas tillvara. Genom en ökad medvetenheten, enkelhet och tillgänglighet inom kommunen kan mer förpackningar och returpapper samlas in för återvinning.

Mål 2.3 Insamling av matavfall

Mängden "annat avfall" som inte är matavfall i matavfallspåsen ska minska med 75 % till år 2030.

♦ Etappmål: *Mängden "annat avfall" som inte är matavfall i matavfallspåsen ska minska med 40 % till år 2026.*

Det slängs avfall som inte är matavfall i insamlingssystemet för matavfall vilket medför att kvaliteten försämrar. Genom kommunikation och en ökad medvetenhet kan en renare fraktion uppnås och mer matavfall användas för produktion av biogas och biogödsel.

Förslag på åtgärder fokusområde 2

- ♦ Ta fram kommunikationsplan för informationssatser om hur vi källsorterar
- ♦ Information om källsortering, återvinningsstationer och Korslöt återvinningscentral ska kontinuerligt nå ut till de boende i kommunen.
- ♦ Uppmuntra och påverka verksamheter (t ex restauranger, butiker) att arbeta för att öka utsorteringen av matavfall, fett, förpackningar och tidningar
- ♦ Fortsätta att använda sopmonster på förskolorna
- ♦ Hyres- och bostadsrättsföreningar skall erbjudas möjlighet att få hjälp med att se över sortering i soprum och andra avfallsutrymmen.
- ♦ Etablera ÅVS:er för de samfälligheter som saknar idag
- ♦ Återvinning/källsortering i publika miljöer t.ex. lekpark/torg inleds
- ♦ Återvinning genom fastighetsnära sortering inleds
- ♦ Informera om miljövinster utav insamling av matavfall

Fokusområde 3: En renare miljö

Fokusområdet bidrar främst till följande globala hållbarhetsmål:

Vision

I Trosa kommun värnar alla om en ren miljö. Kommunanställda, verksamma, boende och besökare i kommunen är stolta över utemiljön och tar ansvar för att omgivning hålls fri från skräp.

Mål 3.1 Nedskräpning

Nedskräpning ska minska med 50 % till år 2030.

♦ Etappmål: *Utgångsläge behöver tas fram det vill säga en skräpmätning ska genomföras senast år 2023.*

Nedskräpning medför negativa konsekvenser i vår miljö till exempel otrevliga miljöer samt spridning av mikroplaster och kemikalier. Nedskräpning på land medför även att skräp återfinns i vattenmiljöer. Att minska mängden skräp i vår natur är bland annat i linje med delmål 6.3 och 14.1 i FN:s globala hållbarhetsmål samt de nationella miljömålen giftfri miljö och god bebyggd miljö.

Mål 3.2 Dumpning av avfall

Antal ärenden om större nedskräpning i kommunen, det vill säga dumpning, ska minska med 50 % till år 2030.

♦ Etappmål: *Antal ärenden om större nedskräpning i kommunen, det vill säga dumpning, ska minska med 20 % till år 2026.*

Nedskräpning medför negativa konsekvenser i vår miljö till exempel otrevliga miljöer samt spridning av mikroplaster och kemikalier. Nedskräpning på land medför även att skräp återfinns i vattenmiljöer. Att minska mängden skräp i vår natur är bland annat i linje med delmål 6.3 och 14.1 i FN:s globala hållbarhetsmål samt de nationella miljömålen giftfri miljö och god bebyggd miljö.

Mål 3.3 Farligt avfall

Det ska inte finnas något farligt avfall (0 %) i hushållens restavfall år 2030.

♦ Etappmål: *Det ska inte finnas något farligt avfall (0 %) i hushållens restavfall år 2026.*

Farligt avfall som hanteras på ett felaktigt sätt är särskilt skadligt för människors hälsa och miljön. Att minska mängden farliga ämnen i miljön är bland annat i linje med delmålen 3.9 och 12.4 i FN:s globala hållbarhetsmål samt det nationella miljömålet giftfri miljö.

Mål 3.4 Slam och latrin

Kommunen ska ha en tydlig strategi för hantering av slam och latrin senast år 2025.

Slam och latrin innehåller näringsämnen som är viktiga att återföra till odlingsbar mark på ett kontrollerat sätt men de kan även innehålla föroreningar som inte bör återföras. Genom en tydlig och förankrad strategi för slam och latrin kan en mer hållbar hantering av slam och latrin uppnås vilket är i linje med bland annat delmål 6.3 och 14.1 i FN:s globala hållbarhetsmål.

Förslag på åtgärder fokusområde 3

- ◇ Årligen arrangera skräpplockardagar och kusträddardagen i samarbete med Håll Sverige Rent
- ◇ Genomföra informationskampanjer om nedskräpning av fimpar och snus
- ◇ Se över papperskorgar på allmän platsmark
- ◇ Anordna temadag i skolorna för exempelvis marint skräp
- ◇ Möjliggör för medborgarna att det blir enklare att rapportera fulla papperskorgar m.m.
- ◇ Ta fram rutiner/riktlinjer för event som genomförs i kommunens regi för att säkerställa att de sker på ett hållbart sätt kopplat till nedskräpning
- ◇ Mäta nedskräpningen genom antal ärenden om nedskräpning för att kunna följa utvecklingen, utforma åtgärder och utvärdera insatser.
- ◇ Ta fram en strategi för förhållningssätt kring nedskräpning i naturen t.ex. skyltning, bommar
- ◇ Mäta dumpning genom antal ärenden om dumpning för att kunna följa utvecklingen, utforma åtgärder och utvärdera insatser
- ◇ Se över tillgängligheten för utsortering av farligt avfall i hushållen
- ◇ Möjliggöra för insamling av batterier i offentlig miljö
- ◇ Informationsinsatser till hushållen med fokus på utsortering av farligt avfall
- ◇ Ta fram beslutade rutiner/riktlinjer för samverkan mellan tillståndsprövning av avlopp och slamtömning. Det ska vara säkert för miljön och den som slamtömmer
- ◇ Ta del av resultatet från förstudie om Hållbar återföring av växtnäring från enskilda avloppsfunktioner (Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö 2022–2026)

Fokusområde 4: Bygg- och rivningsavfall

Fokusområdet bidrar främst till följande globala hållbarhetsmål:

Vision

I Trosa kommun finns en hög medvetenhet bland både kommunanställda, verksamma och boende om förebyggande och återanvändning av bygg- och rivningsavfall. Återanvändning är en naturlig del vid rivning respektive ny- och ombyggnation. Det bygg- och rivningsavfall som ändå uppstår sorteras ut i så stor utsträckning som möjligt till materialåtervinning.

Mål 4.1 Hållbara byggprojekt

Av de ny-, ombyggnad- och rivningsprojekt som kommunen genomför så ska kommunen i 100 % av projekten arbeta aktivt med förebyggande av avfall och återanvändning år 2030.

♦ Etappmål: Checklista för byggprojekt ska innehålla minst en punkt för förebyggande av avfall och återanvändning senast år 2023.

♦ Etappmål: Av de ny-, ombyggnad- och rivningsprojekt som kommunen genomför så ska kommunen i 40 % av byggprojekten arbeta aktivt med förebyggande av avfall och återanvändning år 2026.

Trosa kommun växer och kommunen är själv en viktig aktör i omställning till en cirkulär ekonomi. Genom att aktivt arbeta för att förebygga avfall och återanvända produkter inom kommunens byggprojekt kan kommunen föregå med gott exempel i frågan och samtidigt reducera avfallsmängderna. Målet är bland annat i linje med delmål 12.2 och 12.5 i FN:s globala hållbarhetsmål.

Mål 4.2 Hållbar masshantering

Senast år 2027 ska det finnas ett strategiskt arbete inom kommunen för en hållbar masshantering.

Trosa kommun växer och kommunen själva är en viktig aktör i omställning till en cirkulär ekonomi. Hållbar masshantering är en stor fråga i samhället och inom

länet ska en ny masshanteringsplan tas fram. Kommunen kan arbeta strategiskt i dessa frågor för att utveckla sitt eget arbetssätt och stötta andra aktörer i samhället. Målet är bland annat i linje med delmål 12.2 och 12.5 i FN:s globala hållbarhetsmål.

Mål 4.3 Återanvändning och återvinning

Kommunen ska senast år 2025 ha en tydlig strategi för hur återanvändning och utsortering till återvinning av bygg- och rivningsavfall som faller under kommunens ansvar kan öka.

Från år 2023 utökas det kommunala ansvaret för avfall från bygg- och rivningsverksamhet som inte är yrkesmässig. Det finns även krav sedan år 2020 att bygg- och rivningsavfall ska sorteras ut i ett antal fraktioner. Kommunen kan genom kommunikation och tillgängliga insamlingssystem bidra till att återanvändning- och återvinningsgraden av bygg- och rivningsavfall ökar. Målet är bland annat i linje med delmål 12.2 i FN:s globala hållbarhetsmål.

Förslag på åtgärder för fokusområde 4

- ◇ Utredda möjligheterna för en återanvändningsbutik för större material t.ex. dörrar, fönster på Korslöts ÅVC
- ◇ Ta fram handlingsplan/strategi för hur bygg- och rivningsavfall samt massor ska hanteras
- ◇ Plan för återvinning/återbruk av bygg- och rivningsavfall i kommunala projekt tas fram
- ◇ Medverka i arbetet med att ta fram en strategi för Återvinning och återbruk av byggmaterial (Åtgärdsprogram för Södermanlands miljö 2022–2026)
- ◇ Informera om bygg- och rivningsavfall som är möjligt att återbruka t.ex. länka guide på hemsida
- ◇ Medverka i framtagande av ny masshanteringsplan för Södermanlands län (Åtgärdsprogram för Södermanlands län 2022–2026)
- ◇ Utredda hur kommunen sköter tillsyn kopplat till masshantering
- ◇ Informera om att bygg- och rivningsavfall är möjligt att återvinna och hur detta sorteras på ÅVC samt av verksamheter vid byggnation/renovering
- ◇ Vid framtagande av checklista för byggprojekt arbeta för att inkludera punkt om förebyggande av avfall och återanvändning
- ◇ Ställa krav om förebyggande av avfall och återanvändning vid upphandling av byggprojekt

Strategier för avfallsplanens genomförande

Vid framtagande av avfallsplanen har ett antal strategier identifierats som viktiga i arbetet för att nå avfallsplanens mål. Strategierna är övergripande och utgör det långsiktiga förhållningssättet som behövs i ett led att uppnå målen.

Kommunen som föregångare – det är av vikt att kommunen är föregångare i arbetet för att motivera både verksamma, medborgare och besökare i Trosa kommun att ändra sina beteenden i syfte att klättra uppåt i avfallshierarkin. Olika delar av kommunen är därför ansvariga för ett antal åtgärder i avfallsplanen och att se till att åtgärderna genomförs.

Samverkan – flera olika aktörer behöver vara delaktiga i arbetet för att nå avfallsplanens mål. Det är viktigt med ett engagemang och samarbete inom kommunen för arbetet med åtgärderna. Det är även viktigt att till exempel avfallsentreprenörer och fastighetsägare är delaktiga i arbetet. Inspiration kan hämtas från andra kommuners avfallsplaner och arbete.

Styrmedel – Styrmedel är viktiga verktyg för att styra arbetet att nå avfallsplanens mål i rätt riktning. Styrmedel relevanta för avfallsplanen listas i bilaga 4 och utgörs av avfallstaxa, tillsyn, avfallsföreskrifter, fysisk planering, upphandling samt information och kommunikation.

Nyfikenhet – Att vara nyfikna och våga testa nya idéer eller lösningar är en förutsättning för att nå avfallsplanens mål. Det kan till exempel handla om nya system för att möjliggöra en ökad återanvändning.

Kontinuerligt arbete och uppföljning – Kontinuerligt arbete med att genomföra åtgärder är viktigt för att skapa möjlighet att nå måluppfyllelse. Avfallsplanens genomförande behöver prioriteras inom kommunen. Uppföljning är ett viktigt verktyg i arbetet med att nå avfallsplanens mål. Uppföljningen ger en ögonblicksbild på hur arbetet med att nå avfallsplanens mål fortlöper och om arbetssättet behöver anpassas eller förändras. Genom kontinuerlig uppföljning skapas en större möjlighet att nå avfallsplanens mål.

Uppföljning

Senast efter 4 år ska avfallsplanens mål följas upp det vill säga senast efter år 2026 respektive år 2030. Avfallsplanen kan behöva uppdateras tidigare till exempel vid förändrad lagstiftning som har en påverkan på avfallsplanens innehåll. Åtgärderna i avfallsplanen ska följas upp årligen.

Teknik- och servicenämnden är ansvariga för att uppföljning av avfallsplanen genomförs. För att kunna genomföra uppföljningarna kommer Teknik- och servicenämnden behöva underlag från andra avdelningar som är ansvariga för genomförandet av åtgärderna i avfallsplanen.

Som verktyg för uppföljningen finns ett internt uppföljningsverktyg på Trosa kommun som ska användas vid varje uppföljningstillfälle.

Avfallsplan bilaga 1 – Uppföljning tidigare avfallsplan

I Trosa kommuns tidigare avfallsplan antagen år 2010 finns framtagna visioner, mål och åtgärder. Visioner har formulerats för sex olika målområden med tillhörande delmål och åtgärder. De sex målområdena är:

- Avfall till biologisk behandling
- Materialåtervinning
- Återanvändning
- Farligt avfall
- Slam
- Latrin

Tidigare avfallsplan har riktpunkten satt till år 2020. Vissa delmål har ett målår definierat men delmålen har följts upp utifrån dagens status eftersom nuläget är det aktuella att följa upp.

I tabellen nedan presenteras delmålen för respektive målområde samt om delmålet har uppfyllts eller inte under planperioden.

Målområde 1: Avfall till biologisk behandling

Vision: Organiskt avfall som uppkommer i kommunen skall sorteras ut och behandlas biologiskt, i första hand genom rötning, som ger fordonsgas och en rötrest som kan återföras till jordbruket

Delmål	Beskrivning	Uppföljning	Uppfyllt
1	År 2012 skall 25 procent (i vikt räknat) av den totala mängden kärlavfall från hushållen vara utsorterat matavfall som behandlas biologiskt på central behandlingsanläggning.	Utbyggt system för insamling av matavfall inom kommunen. 2021: 19 % gröna påsar (Telge återvinning)	
2	Senast år 2012 skall 25 restauranger, storkök eller butiker i Trosa kommun vara anslutna till insamlingssystemet för separat behandling av matavfall vid Nynäs gård.	Samtliga verksamheter, butiker och restauranger har separat matavfallsinsamling. (Tekniska enheten)	

Målsområde 2: Materialåtervinning

Vision: Hushållsavfall som uppkommer i kommunen skall i så stor utsträckning som möjligt återvinnas genom materialåtervinning inklusive biologisk behandling. Insamlingen ska vara enkel, lätt att förstå och ha en hög servicenivå

Delmål	Beskrivning	Uppföljning	Uppfylld
1	2015 skall minst 50 % av allt hushållsavfall återvinnas genom materialåtervinning, inklusive biologisk behandling.	Uppföljning saknas. Det legala begreppet hushållsavfall har upphört och har delvis ersatts med Kommunalt avfall.	
2	2015 skall andelen förpackningar som lyder under producentansvaret i restavfallet ej överstiga 30 procent (i vikt räknat).	Plockanalys uteblev år 2021. Plockanalysen som utfördes år 2019 av EcoRetur AB visar på 33,8 % förpackningar i restavfallet.	
3	Före utgången av år 2013 ska en ny återvinnings-central stå klar.	Korslöts återvinningscentral öppnade 1:e februari 2021.	

Målsområde 3: Återanvändning

Vision: Återanvändningen av begagnade föremål, varor och produkter ska öka för att på så sätt minska avfallsmängderna i kommunen

Delmål	Beskrivning	Uppföljning	Uppfylld
1	År 2015 ska mängden begagnade föremål som byter ägare via kommunens butik Steget in ha ökat jämfört med 2010 års värde.	Målet är svårt att följa upp då det inte framgår vad för enhet en mängd mäts i och på grund av att verksamheten har förändrats. Idag drivs liknande verksamhet genom "Butiken".	

Målområde 4: Farligt avfall

Vision: Samtliga kommuninvånare skall ha kunskap om vad som är farligt avfall och hur det ska hanteras. Insamlingssystemet för farligt avfall skall vara enkelt och fastighetsnära.

Delmål	Beskrivning	Uppföljning	Uppfyllt
1	Vid utgången av år 2011 skall systemet för fastighetsnära insamling av farligt avfall vara fullt utbyggt och tillgängligt för samtliga invånare i kommunen.	System med röd box för farligt avfall som hämtas fastighetsnära finns idag i kommunen tillgängligt för alla kommun-invånare.	
2	År 2015 skall hushållens kunskap om vad som är farligt avfall och hur det ska hanteras vara förbättrad i förhållande till dagens nivå. Restavfallet och det biologiska avfallet skall innehålla 0 procent farligt avfall.	Plockanalys uteblev år 2021. Plockanalys från år 2019 visar att restavfallet innehöll 0,02 % farligt avfall (exkl. batterier och elavfall)	

Målområde 5: Slam

Vision: Metoden för hantering och behandling av avloppsprodukter ska utvecklas. Växtnäringsämnen ska återföras till produktiv mark och ett lokalt kretslopp ska eftersträvas. Uppströmsarbete ska ge bättre kunskap om källan till olika föroreningar vilket i sin tur leder till att slammets kvalitet förbättras.

Delmål	Beskrivning	Uppföljning	Uppfyllt
1	Före utgången av 2011 ska en handlingsplan ha tagits fram för kommunens framtida slamhantering.	En handlingsplan finns inte framtagen år 2021.	

Målområde 6: Latrin

Vision: 2015 skall antalet latrinkärl ha minskat med 50 % jämfört med 2008 års värde.

Delmål	Beskrivning	Uppföljning	Uppfyllt
1	2015 skall antalet latrinkärl ha minskat med 50 % jämfört med 2008 års värde.	Statistik på antal latrinkärl år 2008 saknas. Antalet latrinkunder har minskat genom åren. År 2013 fanns 111 stycken latrinabbonemang och år 2021 45 stycken. Det motsvarar en minskning på 59,5 %.	

Avfallsplan bilaga 2 - Nulägesbeskrivning

Innehållsförteckning

Inledning	2
Trosa kommun.....	2
Befolkningsfakta	2
Näringsliv	2
Turism.....	3
Avfall som kommunen ansvarar för	3
Övrigt avfall som kommunerna ansvarar för	6
Insamlingssystem och anläggningar för avfallshantering inom kommunen	7
Anläggningar för avfallshantering utanför kommunen	9
Plockanalys	10
Avfall med producentansvar	10
Verksamhetsavfall	13

Inledning

Nulägesbeskrivningen är en bilaga till avfallsplanen för Trosa kommun. Den omfattar relevanta fakta kopplat till avfallshanteringen i kommunen samt de uppgifter om nuläget som en avfallsplan ska innehålla enligt Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2020:6.

Trosa kommun

Trosa kommun är beläget i nordöstra delen av Södermanlands län, och gränsar mot Södertälje kommun i norr, Gnesta kommun i nordväst, och Nyköpings kommun i väster. Tätorter i kommunen är Trosa, Vagnhärad och Västerljung.

Befolkningsfakta

Kommuninvånarantalet uppgick 2021 till 14 536 personer. Enligt statistik mellan 2013 – 2019 växer kommunen kraftigt. Bostadsbeståndet i Trosa kommun består till största del av småhus. Det finns även ett stort antal fritidshus i Trosa, se tabell 1.

Tabell 1. Bostadsbestånd i Trosa kommun.

Bostadsbestånd	2020
Småhus	3 679
Flerbostadshus	2 142
Övriga hus	31
Specialbostäder	197
Fritidshus	1 869

Näringsliv

Näringslivet i Trosa kommun är starkt och kom på åttonde plats i Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimat år 2021. Kommunens arbetstillfällen är fördelade inom många olika branscher, varav tillverkning och utvinning, handel, turism, kommunikation samt vård och omsorg utgör de största. Totalt finns drygt 1 000 företag i kommunen, varav största delen utgörs av småföretag. Omkring hälften av kommunens förvärvsarbetare pendlar till arbetsplatser i Stockholms län. Den största lokala arbetsgivaren, förutom Trosa kommun, är Camfil Svenska AB. Det kan klassas som ett medelstort företag. Näringslivet är starkt i kommunen och det startas många nya företag varje år. Det lokala näringslivsklimatet ligger i topp i de nationella och regionala mätningar som görs årligen. Arbetslösheten är låg och antalet arbetade timmar per invånare är hög.

Turism

Det finns ett större antal fritidshus inom kommunen där ägarna bor utanför kommunen. Det finns även campingar inom kommunen med sommarturism i form av besök till skärgården. Det ger en ökning av antalet personer som vistas i kommunen under framförallt sommaren.

Avfall som kommunen ansvarar för

I detta avsnitt redogörs för vilket avfall som Trosa kommun har ett ansvar att samla in och hur det avfallet samlas in och hanteras.

Enligt lag har kommunen ansvar för att följande avfall inom kommunen samlas in och behandlas:

- Kommunalt avfall
- Avloppsfraktioner och filtermaterial från enskilda avloppsanläggningar, som är dimensionerade för högst 25 personekvivalenter, om anläggningen endast används för:
 - Hushållspillvatten, eller
 - Spillvatten som till sin art och sammansättning liknar hushållspillvatten
- Latrin från torrtoaletter och jämförliga lösningar
- Bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet

Begreppet kommunalt avfall införlivades i svensk lagstiftning 2020 och ersatte då det tidigare begreppet hushållsavfall. Kommunalt avfall är avfall från hushåll och sådant avfall som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll, dock inte:

- Avfall från tillverkning
- Avfall från jord- och skogsbruk
- Avfall från fiske
- Avfall från septiktankar, avloppsnät och avloppsrening
- Bygg- och rivningsavfall
- Uttjänta bilar

Kommunen är också ansvarig för tillsyn samt att det finns tillräcklig behandlingskapacitet för avfallet. Kommunen har även ansvar för det avfall som uppkommer i sin egen verksamhet. Det kan exempelvis vara avfall från skolor, förskolor, idrottsanläggningar, äldreboenden och offentliga papperskorgar. Det uppkommer också avfall vid byggande, drift och underhåll av anläggningar i kommunerna.

I tabell 2 återges uppkomst, insamlingssystem, behandling och mängder per avfallsfraktion för avfall med kommunalt ansvar i Trosa kommun.

Tabell 2. Information om avfallsfraktioner med kommunalt ansvar i Trosa kommun.

Avfallsfraktion	Uppkomst	Generellt Insamlings- system	Behandling/ resultat	Ton/år (2021)
Restavfall	Hushåll, verksamheter	Insamling i kärl vid fastigheten	Energiutvinning av Telge energi	2107
Matavfall	Hushåll, verksamheter (t.ex storkök och restauranger)	Insamling i gröna påsar i kärl vid fastigheten. Samma kärl som för restavfall används	Utsortering från restavfall på Telges anläggning, biologisk behandling, rötning till fordonsgas vid Himmer- fjärdsverket.	431
Fett och matolja	Hushåll	Lämnas till ÅVC eller 4 andra insamlings- platser. Som hjälpmedel finns miljötratten.	Återvinns av entreprenör	3,12
Returpapper/ tidningar	Hushåll	ÅVS och ÅVC	Material- återvinning	281
Metallavfall (exkl. för- packningar)	Hushåll, verksamheter	ÅVC	Material- återvinning	424
Plastavfall (exkl. förpackningar)	Hushåll, verksamheter	ÅVC	Material- återvinning	148
Träavfall (exkl. förpackningar, impregnerat trä)	Hushåll, verksamheter	ÅVC	Material- återvinning	749

Avfallsfraktion	Uppkomst	Generellt Insamlings- system	Behandling/ resultat	Ton/år (2021)
Gipsavfall	Hushåll, verksamheter	ÅVC	Material- återvinning	65
Övrigt grovavfall	Hushåll, verksamheter	ÅVC	Materialåtervinnin g eller energiutvinning	-
Textilavfall	Hushåll	ÅVS och ÅVC	Återanvändning eller material- återvinning	64
Farligt avfall	Hushåll	Fastighetsnära insamling, ÅVC	Kemikalier och spillolja destrueras av Tekniska Verken, batterier omhändertas av Elkretsen, TROTAB omhändertar impregnerat virke och bilbatterier och skickar dem till destruktion.	294
Slam från enskilda avlopps- anläggningar	Hushåll, verksamheter	Schemalagd eller budad tömning.	Omhändertas av entreprenör.	4565
Övriga fraktioner från enskilda avlopps- anläggningar (Fosfor)	Hushåll	Schemalagd tömning	Omhändertas av entreprenör.	-

Avfallsfraktion	Uppkomst	Generellt Insamlings- system	Behandling/ resultat	Ton/år (2021)
Fett- avskiljarslam	Verksamheter, restuaranger och storkök	Schemalagd tömning	Omhändertas av entreprenör	176
Latrin	Hushåll	Insamling i plastkär, hämtning efter beställning	Skickas till externt reningsverk. Plastkär till förbränning.	3,93
Trädgårdsavfall	Hushåll, kommunala verksamheter	ÅVC	Omhändertas av entreprenör.	572
Deponirest	Hushåll, verksamheter	ÅVC	Deponering	11

Övrigt avfall som kommunerna ansvarar för

Bygg- och rivningsavfall

Inom kommunernas verksamheter uppkommer bygg- och rivningsavfall. Då avfallsfraktionen innehåller farligt avfall, men även flera andra avfallsslag är det viktigt att sortera ut och särbehandla dem. På så sätt kan en miljömässigt bra hantering av bygg- och rivningsavfall ske.

Schaktmassor

Genom att återanvända schaktmassor begränsas användning av naturresurser, både genom kortare transportsträckor och användning av mindre mängder jungfruligt material. Arbete pågår genom Länsstyrelsen Södermanland för en ny gemensam masshanteringsplan. Trosa kommun har tidigare tagit emot massor som användes till sluttäckning av deponin på Korslöt, idag tar kommunen inte emot massor själva.

Park- och trädgårdsavfall

Park- och trädgårdsavfall innefattar exempelvis grenar, löv, ris och gräs och uppkommer vid skötsel av allmänna park- och grönytor inom kommunerna som exempelvis parker, ängar, planteringar, skogsområden och kyrkogårdar.

Gaturenhållning och underhåll

Vid skötsel, renhållning och vinterväghållning av kommunala gator, torg och offentlig platsmark uppkommer avfall som renhållningsavfall, sopsand och snö. Fimpar kan antas vara utgöra en stor del av det renhållningsavfall som uppkommer och är troligen det vanligaste skräpet i tätorterna i medlemskommunerna. Även det avfall som töms från papperskorgarna ingår.

Enskilda avloppsbrunnar, slamavskiljare och slutna tankar

Tömning av slam från slamavskiljare och slutna tankar sker löpande under året enligt schemalagda turer. Vid de kommunala avloppsreningsverken, ett i Trosa och ett i Vagnhärad, uppkommer slam, rens och sand från hushåll och olika verksamheter. Detta ska liksom övrigt avfall samlas in för omhändertagande. Inget slam från enskilda anläggningar går till de kommunala avloppsreningsverken, som töms av upphandlad entreprenör enligt schema eller genom budad tömning.

Återbruk

Återbruk samlas in på Korslöts ÅVC och säljs sedan vidare i en butik som heter *Återvinningsbutiken* som drivs av kommunen.

Insamlingssystem och anläggningar för avfallshantering inom kommunen

Nedan beskrivs de insamlingssystem som används i Trosa kommun.

Fastighetsnära insamling

Fastighetsnära insamling (FNI) finns idag för mat- och restavfall samt för farligt avfall. Mat- och restavfallet samlas in i samma kärl och separeras sedan med optisk sortering. Det farliga avfallet samlas in i röd box, men kan även lämnas på ÅVC.

Återvinningsstationer

Förpackningsinsamlingen (FTI) driver 19 återvinningsstationer i Trosa kommun, se Tabell 3, där de samlar in glas, kartong, metall, plast och batterier. Vissa stationer samlar enbart in några av fraktionerna. På vissa stationer samlas även tidningar in, som är under kommunalt ansvar. 13 av stationerna ligger i Trosa, fyra i Vagnhärad och två i Västerljung. Trosa kommun har inga stationer i egen regi.

Tabell 3. Information om insamlingsplatser för förpackningar respektive returpapper/tidningar i Trosa kommun.

Plats	Ort	Fraktioner
Västra hamnplan	Trosa	Glas
Tofsö	Trosa	Glas, kartong, metall, plast, tidningar
Viksnäs	Trosa	Glas
Hamnen, Askögatan	Trosa	Glas, kartong, metall, plast, tidningar
Krymla	Trosa	Glas, kartong, metall, plast, tidningar
Öbolandet	Trosa	Glas, kartong, metall, plast, tidningar
Gisekvarn	Trosa	Glas
P-plats centrum	Trosa	Glas, kartong, metall, plast, tidningar
Åda fritid	Trosa	Glas, kartong, metall, plast, tidningar
Lagnö	Trosa	Glas, kartong, metall, plast, tidningar
Infart till båtklubb (Malmv 2)	Trosa	Glas, kartong, metall, plast, tidningar
Trosa skatepark	Trosa	Glas, kartong, metall, plast, tidningar
Stensund	Trosa	Glas, kartong, metall, plast, tidningar
Korslöts ÅVC i Vagnhärad	Vagnhärad	Glas, kartong, metall, plast, tidningar
Brovägen/Ringvägen	Vagnhärad	Glas, kartong, metall, plast, tidningar
Fagerängs Förskola	Vagnhärad	Glas, kartong, metall, plast, tidningar
Järnvägsparkeringen	Vagnhärad	Glas, kartong, metall, plast, tidningar
Källviks brygga	Västerljung	Glas, kartong, metall, plast, tidningar
Busshållplats (Västerleden 5, väg 219)	Västerljung	Glas, kartong, metall, plast, tidningar

Återvinningscentral

I Trosa kommun finns Korslöts återvinningscentral. Privatpersoner kan lämna följande fraktioner:

- Planglas
- Gips
- Elavfall
- Farligt avfall
- Tryckimpregnerat trä
- Trä
- Deponi
- Wellpapp
- Trädgårdsavfall
- Invasiva växter

- Plast
- Stoppade möbler
- Metallsrot
- Förpackningar (papper, metall, glas och plast)
- Matfett
- Textilier
- Återbruk
- Böcker

Insamling av verksamhetsavfall

Korslöts företagsstation ligger intill Korslöts återvinningscentral och drivs av TROTAB. Det är TROTAB själva som väljer vilka fraktioner de tar emot utan styrning från Trosa kommun men inom gällande lagstiftning. Företag och privatpersoner boendes utanför Trosa kommun kan lämna avfall mot en avgift.

Anläggningar för avfallshantering utanför kommunen

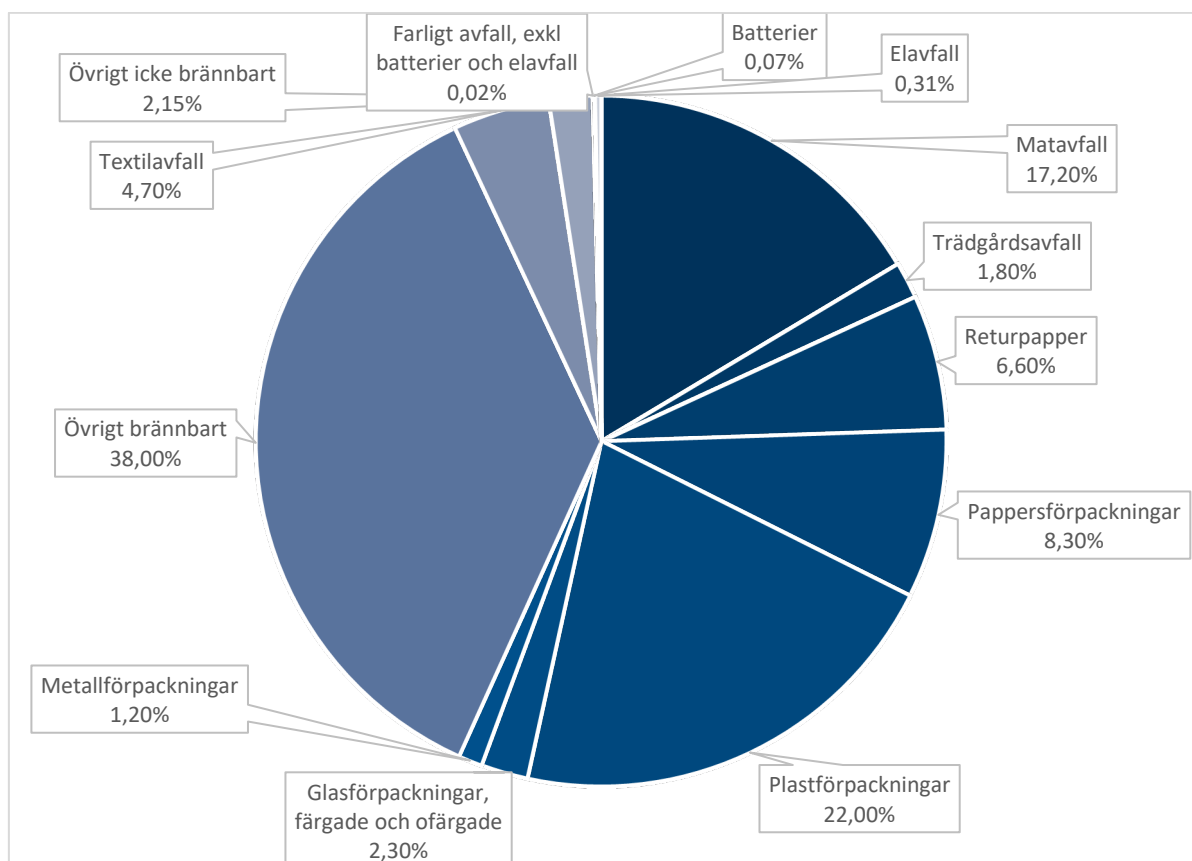
Avfall som uppstår i kommunen får sin slutbehandling på anläggningar utanför Trosa kommun. I tabell 4 återges vilka anläggningar som bedöms av vikt för hantering av Trosa kommuns avfall.

Tabell 4. Anläggningar för avfallshantering utanför kommunen.

Anläggning	Kommun	Avfallssfraktion som hanteras	Behandlingsåtgärd
Tveta återvinningsanläggning	Södertälje	Rest- och matavfall, grovavfall.	Förbehandling och omlastning av matavfall. Sortering av grovavfall
Himmelfjärdsverket	Botkyrka	Matavfall	Rötning till biogas
Tekniska verken	Linköping	Kemikalier och spillolja	Destruktion
Igelstaverket	Södertälje	Brännbart grovavfall	Förbränning

Plockanalys

Senaste utförda plockanalysen genomfördes 2019. Plockanalyser genomfördes inte under år 2020 och 2021 på grund av rådande pandemi. Resultatet från plockanalysen genomförd år 2019 presenteras i Figur 2. Resultatet från plockanalysen visar att matavfallet utgör 17,20 procent av restavfallets vikt-% och att andelen plastförpackningar utgör 22 procent. Totala andelen avfall som omfattas av producentansvaret utgör ca 40 procent av restavfallet. Andelen elavfall är markant större än övriga fraktioner av farligt avfall, 0,31 viktprocent av restavfallet bestod av elavfall och ca 0,1 viktprocent av övrigt farligt avfall. Någon plockanalys av matavfall har inte gjorts de senaste åren.

Figur 2. Resultatet från plockanalysen av restavfall som genomfördes år 2019.

Avfall med producentansvar

Avfall med producentansvar innebär att den som producerat en vara eller en produkt är ansvarig för att varan/produkten omhändertas på ett korrekt sätt när det är uttjänt. Med ett producentansvar är tanken att producenterna ska bli motiverade att ta fram produkter som är mer resurssnåla, lättare att återvinna och inte innehåller miljöfarliga ämnen.

Förpackningsavfall

Producentansvaret för förpackningar finns för att minska mängden förpackningsavfall. Regeringen beslutade sommaren 2022 om förändringar i förordningen om producentansvar för förpackningar (SFS 2022:1274). Förändringarna kommer bland annat att medföra att ansvaret för insamling av förpackningsavfall läggs på kommunerna.

Däck

Återvinningen av uttjänta däck enligt Förordningen (SFS 1994:1236) om producentansvar för däck sköts av Svensk Däckåtervinning AB. De ansvarar för insamling och återvinning av uttjänta däck. Däck på fälg tas emot på Korslöts ÅVC, i övrigt hänvisas privatpersoner till bilverkstäder som ska ta emot däcken utan kostnad. Verkstäderna kan dock ta ut en avgift för att skilja däck från fälg. För större mängder däck hänvisar Svensk Däckåtervinning AB till sin entreprenör Ragn-Sells AB. Däcken återvinns till andra gummiprodukter, såsom ridbanor och konstgräsplaner.

Bilar

I producentansvaret för bilar enligt Förordning (SFS 2007:185) om producentansvar för bilar ingår att producenterna ska tillhandahålla lämpliga mottagningssystem för uttjänta bilar. Det innebär att bilproducenterna utan kostnad ska ta emot eller anvisa en plats för att ta emot uttjänta bilar eller anvisa en plats för mottagning.

Elavfall och batterier

El-kretsen är ett nationellt insamlingssystem som hanterar insamling, transport och behandling av elavfall och batterier. El-kretsen hämtar el- och elektronikavfallet på Korslöts-ÅVC. El-kretsen hämtar även batterier från batteriholkarna som finns vid samtliga återvinningsstationer i kommunen.

Enligt Förordning (2014:1075) om producentansvar för elutrustning, samt förordning (2000:208) om producentansvar för glödlampor och vissa belysningsarmaturer ska butiker som säljer elutrustning ta emot uttjänta elektronik- och elprodukter till insamling. Större butiker med elektronikförsäljning tar emot all konsumentelektronik som är mindre än 25 centimeter. I övriga butiker gäller principen "en mot en"; det vill säga att du har möjlighet att lämna in en gammal produkt när du köper en ny, motsvarande produkt i butiken. Butikerna kan lämna det insamlade materialet kostnadsfritt till ett godkänt insamlingssystem för återvinning.

El-Kretsen transporterar elavfallet till någon av de återvinningsanläggningar som de har avtal med. Det finns cirka 30 sådana anläggningar i Sverige. Elektronikavfallet genomgår en förbehandling som innebär att det sorteras och plockas isär varpå behandling och återvinning sker.

Insamling och återvinning av batterier sker enligt Förordning (SFS 2008:834) om producentansvar för batterier. Batterier delas in i tre grupper i lagstiftningen: Bärbara batterier, bilbatterier och industribatterier. Eftersom det finns många olika typer av batterier finns det även olika typer av insamlingssystem och återvinningsmöjligheter. Metaller sorteras ut och återvinns medan farliga ämnen fasas ut ur kretsloppet.

Läkemedel

Alla apotek har enligt Förordningen (SFS 2009:1031) om producentansvar för läkemedel en skyldighet att ta emot och hantera överblivna och utgångna läkemedel, både det som är receptförskrivet och receptfritt. Apoteket har genomskinliga påsar för privatpersoner att lägga sitt läkemedelsavfall i hemma för att ta med till apoteket. Sprutor, kanyler och insulinpennor delas ut med en safe-box kanylbehållare. De kan därefter tas emot på apoteket.

Ensilageplast

Det finns ett frivilligt producentansvar för ensilageplast som hanteras av Svensk Ensilageplast Retur (SvepRetur), en ideell branschförening. Målet är att 70 procent av lantbrukens använda plast ska samlas in. Insamlingen sker till ett självkostnadspris för lantbrukaren. I Trosa kommun finns ingen organiserad uppsamlingsplats, däremot kan lantbrukare som vill lämna lantbruksplast kontakta SvepRetur för att lämna plasten på lokalt organiserade platser.

I tabell 5 presenteras insamling, behandling och mängder för respektive producentansvarsfraktion.

Tabell 5. Insamling, behandling och mängder producentansvarsavfall. För vissa avfallsslag saknas kommunspecifika uppgifter om mängder.

Fraktion	Uppkomst	Insamlings-system	Behandling/resultat	Mängd år 2021
Pappers-förpackningar	Hushåll	ÅVS och ÅVC	Materialåtervinning	33,35 (kg/person) ¹
Plast-förpackningar, ej dryck	Hushåll	ÅVS och ÅVC	Materialåtervinning	13,92 (kg/person) ¹
Glas-förpackning	Hushåll	ÅVS och ÅVC	Materialåtervinning	20,5 (kg/person) ¹
Metall-förpackning, ej dryck	Hushåll	ÅVS och ÅVC	Materialåtervinning	2,41 (kg/person) ¹
Däck	Hushåll	ÅVC	Återvinning till granulat eller pulver. Energiutvinning genom förbränning.	-

Fraktion	Uppkomst	Insamlings-system	Behandling/resultat	Mängd år 2021
Batterier	Hushåll	FNI, ÅVC	Återvinning av metaller. Plast till förbränning för energiutvinning.	0,46 (kg/person) ²
Bilbatterier	Hushåll	ÅVC	För-behandling. Återanvändning av metaller.	-
Industri-batterier	Hushåll			-
Bilar	Hushåll	Bilskrot	Förbehandling. Återanvändning och återvinning.	-
Elavfall	Hushåll	ÅVC, El-kretsen	Materialåtervinning	18,29 (kg/invånare) ²
Läkemedel	Hushåll	Apotek	Destruktion	-
Dryckesförpackning, plast	Hushåll, verksamheter	Pantsystem i livsmedelsbutik	Materialåtervinning	1 347 135 (st) ³
Dryckesförpackning, metall	Hushåll, verksamheter	Pantsystem i livsmedelsbutik	Materialåtervinning	2 929 485 (st) ³

¹ FTI² El-kretsen³ Returpack

Verksamhetsavfall

Det saknas heltäckande uppgifter om det verksamhetsavfall som uppstår i kommunen. Ovan beskrivna Camfil Svenska AB tillverkar luftreningsfilter och har huvudkontor och forskningsanläggning i Trosa. Deras avfall består troligt av kontorspapper och trycksatta gastuber.

Avfallsplan bilaga 3 – Framtida insamlingssystem och anläggningar

Avfallsflödenas framtida utveckling

Generellt finns idag en ökad medvetenhet hos allmänheten om vikten av att leva hållbart. Åtgärder för att förebygga uppkomsten av avfall samt att återanvända har fått ett allt större fokus de senaste åren. Den grundläggande principen som arbetet med avfallsfrågor utgår ifrån är EU:s avfallshierarki som beskriver i vilken ordning avfall ska tas om hand. Det finns således hela tiden en strävan att klättra uppåt i avfallshierarkin vilket förklarar att avfallsförebyggande och återanvändning fått ett större fokus. Det medför att den totala mängden avfall per person antas minska de kommande åren. Fördelningen mellan olika avfallsfraktioner förändras hela tiden och kommer att fortsätta att förändras i framtiden. Nya fraktioner kommer att tillkomma till exempel textil. Vissa fraktioner kommer att minska till exempel returpapper på grund av övergången till ett mer digitaliserat samhälle. Samtidigt planerar Trosa kommun, enligt gällande Översiktsplan, för en årlig befolkningstillväxt om cirka 1–2 procent vilket kommer att påverka avfallsmängderna då fler personer kommer att ge upphov till avfall.

De senaste åren har det även införts och det planeras att införas fler och fler lagkrav på både EU-nivå och nationell nivå. Lagkraven pekar på en ökad utsortering av avfall och fler fraktioner att fördela avfallet på. Det kommer medföra en ökad hantering och ett större behov av flexibilitet i insamlingssystemen. Trosa kommun har gjort bedömningen att befintliga anläggningar kommer att kunna hantera de förändrade avfallsmängderna och uppdelningen på olika fraktioner som bedöms uppstå i framtiden. På grund av det har inga platser pekats ut i gällande översiktsplan för att bygga nya anläggningar för att hantera avfall.

Däremot kommer kommande lagstiftning och planerade investeringar i kommunen att bidra till att vissa insamlingssystem eventuellt har ett behov av förändring. Kommande förändringarna beskrivs i kommande avsnitt.

Insamlingssystem för förpackningar

Regeringen har sommaren 2022 beslutat om förändringar i förordningen om producentansvar för förpackningar (SFS 2022:1274). Förändringarna innebär bland annat att:

- 1 januari 2024: Kommunerna får ansvar för insamling av förpackningar från hushåll genom fastighetsnära insamling eller lättillgängliga insamlingsplatser. Kommunerna ska då också erbjuda separat insamling av matavfall från hushåll.
- 1 januari 2026: Kommuner ska ordna separat insamling av förpackningar på torg och i parker samt andra populära platser där kommunen har ett

- renhållningsansvar enligt gaturenhållningslagen.
- 1 januari 2027: Kommuner ska ordna separat insamling av förpackningar fastighetsnära och från verksamheter som är samlokaliserade med hushåll och som anmält att man vill ha kommunal insamling. Kommuner ska också ordna insamling av förpackningar vid lättillgängliga insamlingsplatser för skrymmande förpackningar.

På grund av ny lagstiftning kommer Trosa kommun att inom de närmaste åren behöva besluta om hur framtida insamling av förpackningar från hushåll fastighetsnära ska ske. Trosa kommun kommer även att behöva besluta om hur insamling av förpackningar på torg och i parker samt andra populära platser kan ske. I avfallsplanen finns åtgärder under *Målområde 2 Återvinning* som är i linje med ny lagstiftning. Behovet av ekonomiska resurser går inte att bedöma i nuläget, eftersom förutsättningarna är oklara. De ekonomiska konsekvenserna får beskrivas om och när beslut om åtgärder blir aktuellt.

Insamlingssystem för textil

Enligt EU:s avfallsdirektiv ska textilavfall samlas in separat senast år 2025. Nationellt finns det förslag på att införa producentansvar för textil. Kommunerna kan förmodligen ta en aktiv roll i insamlingen av textil. Behovet av ekonomiska resurser går inte att bedöma i nuläget, eftersom förutsättningarna är oklara. De ekonomiska konsekvenserna får beskrivas om och när beslut om åtgärder blir aktuellt.

Insamlingssystem för matavfall

Idag samlas Trosa kommuns matavfall in i så kallade gröna påsen som skickas till Telge Återvinning för utsortering och därefter rötning till biogas. På grund av nya lagkrav kommer Telge Återvinning efter år 2023 att endast ta emot påsar som är godkända enligt EN 13432, SPCR120. Omvärldsanalysen pågår för att uppfylla kommande lagkrav.

Insamlingssystem för slam och latrin

Trosa kommun har beslutat om att anlägga en överföringsledning till Himmerfjärdsverket i Botkyrka kommun. Idag transporteras slam från enskilda avlopp och latrin med lastbil till anläggning utanför kommunen för omhändertagande. Det finns ännu inga beslut om avfall från enskilda avlopp ska komma att inkluderas i överföringsledningen. De ekonomiska resurserna som krävs för överföringsledningen är redan beslutade om och ingår i kommunens framtida budget.

Insamlingssystem för bygg- och rivningsavfall

Från 1 januari 2023 får kommunerna ett utökat ansvar för att ta emot bygg- och rivningsavfall från hushåll som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet. De nya avfallsreglerna kan innebära ett behov för kommunen att anpassa avfallshanteringen för att kunna ta emot en ökad mängd bygg- och rivningsavfall. Den som ger upphov till bygg- och rivningsavfall är skyldig att sortera ut bland annat metall, glas och plast och förvara dem skilt från varandra. Kommunen har en skyldighet att hantera de avfallsslag som sorterats ut separat och se till att de materialåtervinns (förutom vissa undantag). Även kraven på sortering kan innebära ett behov för kommunen att förändra hanteringen av bygg- och rivningsavfall jämfört med idag. Trosa kommun tar redan idag emot bygg- och rivningsavfall i separata fraktioner och har en nyligen invigd återvinningscentral som bedöms ha tillräcklig kapacitet.

Insamlingssystem återvinningsstationer

Trosa kommun har idag inga planer på nya återvinningsstationer, men ser kontinuerligt över behovet. En åtgärd i avfallsplanen är att utöka befintliga samfälligheter, som har gemensamma insamlingsplatser för mat- och restavfall idag, med förpacknings- och returpappersinsamling.

Insamlingssystem återvinningscentral

I februari år 2021 öppnade Trosa kommuns nya återvinningscentral Korslöt. Återvinningscentralen bedöms vara tillräcklig och det finns inget behov av eller planer för fler återvinningscentraler inom kommunen. Trosa kommun har som åtgärd i avfallsplanen att se över möjligheten för mobila återvinningscentraler i syfte att öka tillgängligheten och utsorteringen.

Avfallsplan bilaga 4 - Styrmedel

Styrmedel

Styrmedel kan ses som verktyg för att nå de uppsatta målen i avfallsplanen. Det finns ett antal olika styrmedel som kommunen kan använda sig av för att uppnå avfallsplanens mål och de är uppdelade på ekonomiska, administrativa och informativa styrmedel. Utöver de styrmedel som finns att tillgå så är det viktigt att kommunen och dess egna verksamheter föregår med gott exempel och är en föregångare för hur avfallshanteringen bör fungera inom kommunen.

Ekonomiska styrmedel

Avfallstaxa

Kommunen har en avfallstaxa som innehåller avgifter för de tjänster som ingår i det kommunala ansvaret. Taxan kan användas som styrmedel, exempelvis genom differentierade avgifter, så att abonnenterna väljer det bästa alternativet ur resurs- och miljösynpunkt. Avfallstaxan kan även användas för att finansiera arbete i kommunen för att förebygga avfall.

Tillsyn

I kommunerna finns tillsynsmyndigheter som utövar tillsyn enligt bestämmelserna i miljöbalken. Genom rådgivning, men även att vid behov förelägga verksamheter att förbättra sin avfallshantering, kan tillsynsmyndigheterna bidra till en mer hållbar avfallshantering. Det är viktigt med en samsyn och samarbete mellan avfallsorganisationen och de som utövar tillsyn. Pågående förbättring med nya rutinbeskrivningar utförs kontinuerligt.

Administrativa styrmedel

Avfallsföreskrifter

I kommunens föreskrifter framgår fastighetsägarnas skyldighet att sortera och överlämna avfall samt vilka förutsättningar som gäller för eget omhändertagande och undantag. Föreskrifterna ska följas av alla. Nya avfallsföreskrifter har arbetats fram parallellt med arbetet med den nya avfallsplanen.

Fysisk planering

Avfallshanteringen utvecklas och förändras hela tiden. Den fysiska planeringen behöver beakta att mer fokus läggs på avfallsförebyggande och återanvändning samt att alltmer avfall ska källsorteras nära bostaden. Samtidigt strävar ofta planeringen idag mot att förtäta och bygga yteffektivt samt att få bort transporter och tung trafik från bostadsområdena. Den fysiska planeringen börjar även fokusera mer och mer på att ta hänsyn till och anpassa samhället till ett förändrat klimat på grund av klimatförändringen. Även avfallshanteringen kan bli påverkad av ett förändrat klimat till exempel genom ökad brandrisk på grund av högre temperaturer, hård bläst eller översvämningsrisk.

Samarbeten för att tydligare integrera avfallsfrågor i planer, strategier och bygglov förbättras kontinuerligt inom Trosa kommun. En väl fungerande infrastruktur för avfallshantering med god servicenivå är grundläggande för att undvika olägenheter för människors hälsa och miljö samt för att sträva mot cirkulära flöden av produkter och material. Det är därför viktigt att samarbetet fortsätter och att avfallsfrågan integreras ännu tydligare i den fysiska planeringen. Teknik- och service är med och granskar detaljplaner som tas fram.

Upphandling

Kommunen är en upphandlande myndighet. Vid inköp av produkter och tjänster finns möjlighet att fundera över vad som faktiskt behöver köpas och i vilka kvantiteter. Kraven vid upphandling bör utformas så de bidrar till en ökad efterfrågan av hållbara produkter och tjänster. Upphandling kan på så sätt bidra till att avfall minimeras och materialåtervinns samt minska förekomsten av farliga ämnen. Så som kraven är utformade idag uppfyller Trosa kommun baskraven.

Informativa styrmedel**Information och kommunikation**

Den enskilda individens deltagande och förståelse är viktigt för att uppnå resultat som minimering av avfall och ökad materialåtervinning. Därför är information och kommunikation av vikt för att sprida information om hur och varför en hållbar avfallshantering är viktigt och samtidigt förändra medborgarnas beteende. Kommunen tillhandahåller information som alla kommuninvånare får ta del av och genomför även punktinsatser, till exempel särskilda informationskampanjer. Kommunen kommunicerar avfallsrelaterade frågor främst genom sociala medier, en renhållningsfolder som når kommuninvånarna, via kommunens hemsida, tekniska enhetens kundtjänst och personalen på återvinningscentralen.

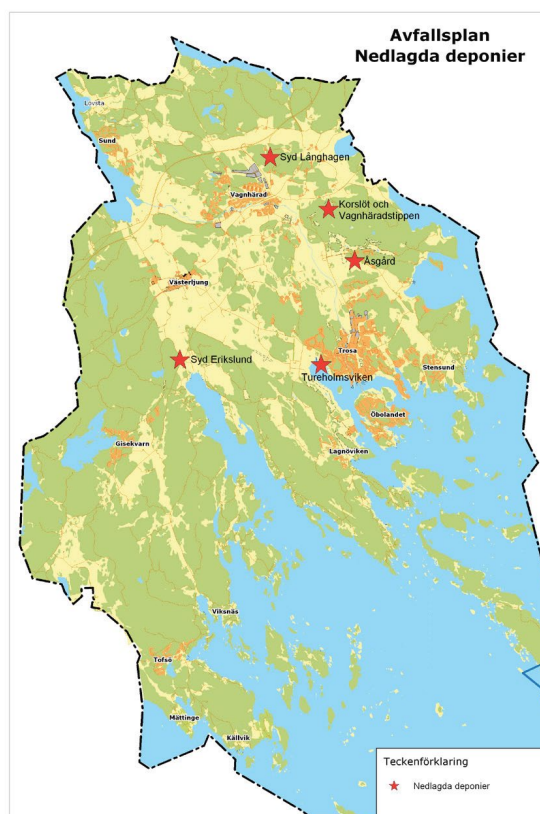
Avfallsplan bilaga 5 - Nedlagda deponier

På begäran av Naturvårdsverket har en inventering utförts av avslutade avfallsupplag/deponiplatser i Trosa kommun. Inom kommunen har fem deponiplatser identifierats och samtliga platser finns registrerade i miljökontorets MIFO-register över potentiellt förorenade områden.

Majoriteten av deponiplatser har genomgått MIFO (Metodik för inventering av förorenade områden) fas 1, som är en orienterande studie. 1. Vissa deponier har genomgått MIFO fas 2 som omfattar en översiktlig undersökning och en ny riskklassning. I och med riskklassningen görs en översiktlig bedömning av de risker för människors hälsa och miljön som det förorenade området kan innebära idag och i framtiden. Det finns fyra olika riskklasser:

- riskklass 1, mycket stor risk,
- riskklass 2, stor risk,
- riskklass 3, måttlig risk
- riskklass 4, liten risk.

Uppgifter om nedlagda deponier redovisas i tabellen nedan och geografisk placering visas på kartan nedan. Underlaget är hämtat från Miljökontoret och från Länsstyrelsen i Södermanlands utdrag från EBH-stödet över deponier.

Nedlagda deponier i Trosa kommun presenteras i tabellen nedan.

Objekt	Fastighet	Kommentar	Riskklass
Syd Långhagen	Lånesta 4:1	Föredetta kommunal avfallsdeponi som främst använts för deponering av hushållsavfall, verksamhetsavfall och bilskrotdelar på en yta om cirka 1 000 m ² . Deponiklass är för icke farligt, farligt avfall. Verksamhetstiden är okänd enligt MIFO, men driftslut anges vara före 1993. Deponin är avslutad och deponiområdet är gräsbeväxt över hela ytan. Föroreningar är kvarlämnade och sprids relativt långsamt. Deponin ligger en bra bit från bostadsbebyggelse och grundvattnet används inte som dricksvatten. Deponin och exponerat område ligger inte i naturvårdsområde. Ingen tillsyn av miljökontoret är planerad för år 2022 – 2024.	3
Syd Erikslund	Erikslund 3:1	Föredetta gårdsdeponi som främst använts för deponering av blandat avfall från verksamheter inom jordbruksfastigheten Erikslund på en yta av cirka 100 m ² . Deponiklass är för icke farligt, farligt avfall. Verksamhetstiden är okänd enligt MIFO, dock användes anläggningen som deponi åtminstone senast 2002. Deponiområdet är delvis täckt med schaktmassor. Föroreningar är kvarlämnade. Höga halter metaller och PAH i mark. Status för grundvatten är mindre allvarlig. Tillsyn av miljökontoret är planerad till år 2023.	2
Tureholmsviken	Trosa 10:64	Före detta kommunal avfallsdeponi som främst använts för deponering av hushållsavfall från Trosa tätort på en yta av ca 4000 m ² . Deponiklass är för icke farligt, farligt avfall. Verksamhetstiden är okänd enligt MIFO. Deponin är avslutad och är sluttäckt med schaktmassor från markarbeten och muddermassor från Tureholmsviken. Området är vass- och gräsbevuxet. Deponiområdet har genomgått MIFO fas 2. Undersökningen visar höga halter av tungmetaller (Pb, Zn och Hg) samt PAH i marke. Liten risk för spridning till omgivande mark dock viss risk för spridning till Östersjön. Föroreningarna är kvarlämnade. Ingen tillsyn av miljökontoret är planerad för år 2022 – 2024.	3

Objekt	Fastighet	Kommentar	Riskklass
Åsgård	Överåda 3:1	Gårdsdeponi i ett gammalt stenbrott som främst använts för deponering av blandat avfall från verksamheter inom jordbruksfastigheten Överåda. Deponiklass är för icke farligt, farligt avfall. Verksamhetstiden anges enligt MIFO som driftsstart före 1974 och driftslut 1994 eller senare. Anmälan om sluttäckning beviljades 2019. Miljöfarligt avfall är borttaget och deponin är täckt med rena massor. Provtagning av lakvatten och grundvatten planerad till senvår 2022, uppföljning av deponitäckning planerad av Miljökontoret.	Ej riskklassad
Korslöt och Vagnhärads-tippen	Åby 2:59	För Korslöt finns en kommunal avfallsdeponi och mindre gårdsdeponi inom samma fastighet. Deponiklass är för icke farligt, farligt avfall. Verksamhetstiden för deponin är enligt MIFO mellan 1965 – 2001. Inom området för Korslöts avfallsanläggning pågår i dag verksamhet för mottagning och omlastning av avfall. Sluttäckning pågår och beräknas vara färdigställd år 2025. Vagnhäradstippen är en före detta okontrollerad tipp belägen i en ravin med avrinning. Deponiområdet har främst används för deponering av blandat avfall från gårdar i Vagnhärad med omnejd. Deponin är delvis täckt. Vagnhäradstippen ingår i sluttäckningen av Korslöts deponi.	Ej riskklassad

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Trosa kommuns avfallsplan 2023–2030

Uppdrag	Renhållningsordning Trosa kommun
Uppdragsnummer	30034694
Kund	Trosa Kommun
Datum	2022-05-17
Upprättad av	Emelie Gyllenbreider
Dokumentreferens	\\sweco.se\common\se\location\lpi01\projekt\21 171\30034694_renhållningsordning_trosa_kom mun\000_renhållningsordning_trosa_kommun\ 10_arbetsmtrl_dok\slutliga versioner avfallsplan\avfallsplan bilaga 6 undersökning om betydande miljöpåverkan.docx

Innehållsförteckning

Bakgrund och beslut om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan	4
Sammanfattning av avfallsplanens innehåll	5
Undersökning om avfallsplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan	7
Samlad bedömning.....	9

Bakgrund och beslut om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan

Om genomförandet av avfallsplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska, enligt 6 kap. 3 § miljöbalken, en strategisk miljöbedömning genomföras. Syftet med en strategisk miljöbedömning är att säkerställa att planen utformas på ett sådant sätt att den främjar hållbar utveckling genom att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande. Kommunen ska enligt 6 kap. miljöbalken 5 och 6 §§ undersöka om avfallsplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Kommunen ska efter undersökningen i ett särskilt beslut avgöra om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Beslutet ska redovisa de omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan. I detta dokument redovisas detta för Trosa kommuns avfallsplan 2023–2030. Verksamhetsutövaren har den sakkunskap som krävs i fråga om verksamhetens förväntade miljöeffekter.

För att undersöka om avfallsplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan enligt 2 och 4 §§ miljöbedömningsförordning (2017:966) har en undersökning genomförts, detta dokument. Bedömningen har gjorts att ett genomförande av planen inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan utifrån följande punkter:

- Genomförandet av planen omfattar inte en verksamhet som kräver tillstånd enligt 7 kap 28 a §
- Planen anger inga förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § miljöbedömningsförordningen (2017:966) eller bilagan till förordningen.
- Inga omständigheter har identifierats som talar för en betydande miljöpåverkan. Se utökat resonemang under kapitlet *Undersökning om avfallsplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan*.

Bedömningen motiveras genom att huvuddelen av de åtgärder som föreslås är informationsinsatser och utredningar. I kommunen finns en nyligen invigd återvinningscentral som beräknas ha tillräcklig kapacitet för kommande års avfallshantering inom kommunen. Det bedöms inte finnas behov av att anlägga nya anläggningar för hantering av avfall. Planen bedöms heller inte ange förutsättningar för verksamheter på ett sådant sätt att det påverkar möjligheten för verksamhetsutövare att söka och få tillstånd enligt miljöbalken.

Samråd har hållits med Länsstyrelsen i Södermanlands län och i ett yttrande daterat 2022-06-07 skriver Länsstyrelsen att de delar kommunens bedömning att avfallsplanen inte innebär betydande påverkan på miljön.

Sammanfattning av avfallsplanens innehåll

Den nya avfallsplanen syfte är följande:

Syftet med Trosa kommuns avfallsplan är att visa hur avfallshanteringen i kommunen ska bedrivas och utvecklas för att förebygga avfall och för att ta hand om det avfall som uppstår på bästa sätt.

Avfallsplanen ska engagera och motivera såväl kommunanställda som verksamma, boende och besökare i kommunen. Avfallsplanen ska på ett tydligt sätt visa vägen så att alla i kommunen tillsammans bidrar till en hållbar avfallshantering där det är lätt att göra rätt.

Avfallsplanen är uppdelad i fyra fokusområden: *Avfallsförebyggande och återanvändning, återvinning, en renare miljö respektive bygg- och rivningsavfall.*

Följande punkter sammanfattar i stort avfallsplanens mål:

- Minska mängden matsvinn.
- Öka medvetenheten om förebyggande av avfall och återanvändning
- Öka tillgängligheten/möjligheten att lämna grovavfall till återanvändning
- Minska de totala avfallsmängderna per invånare
- Minska mängden textil, matavfall, farligt avfall, förpackningar och tidningar i restavfallet
- Öka medvetenheten om vad som kan återvinnas och hur avfall ska sorteras
- Minska mängden "annat avfall" i det utsorterade matavfallet
- Minska nedskräpningen
- Aktivt förebygga dumpning av avfall
- Ta fram en tydlig strategi för hantering av slam och latrin
- Verka aktivt för att material och resurser som uppkommer i samband med rivning samt ny- och ombyggnation används mer cirkulärt
- Verka aktivt för en hållbar masshantering
- Ta fram en tydlig strategi för hur återanvändning och utsortering till återvinning av bygg- och rivningsavfall som faller under kommunens ansvar kan öka

Följande punkter sammanfattar avfallsplanens förslag på åtgärder:

- Informationsinsatser och kampanjer (pedagogiska insatser, sopmonster på förskolor, minimeringsmästarna, återkoppling om effekterna av återvinning, återbruk och minimering, studiebesök på ÅVC, skräpplockardagar)
- Förändrade system för återbruk och återvinning (utveckla befintlig ÅVC till förmån för återbruk och materialåtervinning, mobila ÅVC:er, se över behov av fler återvinningsstationer för de samfälligheter som saknar idag, källsortering i publika miljöer)
- Interna utredningar och behov av riktlinjer (undersöka matsvinnskedjan i de kommunala verksamheterna, förenkla rapportering av fulla papperskorgar, riktlinjer för event som genomförs i kommunens regi för att minska nedskräpning, strategi för förhållningssätt kring dumpning till exempel skyltning, bommar, ta fram beslutade rutiner/riktlinjer för samverkan mellan

tillståndsprovning av avlopp och slamtömning, medverka i eller ta del av resultatet från förstudie om hållbar återföring av växtnäring från enskilda avloppsfunktioner (åtgärdsprogram Södermanland), ta fram handlingsplan/strategi för hur bygg- och rivningsavfall samt massor ska hanteras, utveckla hur kommunen sköter tillsyn kopplat till masshantering)

- Genomföra skräpmätningar
- Uppmuntra innovationer och premiera utvecklingen av återbruk och återvinning.
- Ställa upphandlingskrav med avseende på miljön
- Utredda möjligheterna till nya lösningar (återanvändning och reparation av arbetskläder och annan textil, lånesystem för till exempel verktyg på biblioteket, lämna grovavfall till återbruk eller återanvändning utan bil, utreda möjligheterna för en återanvändningsbutik för större material till exempel dörrar, fönster på Korslöts ÅVC).

Undersökning om avfallsplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan

I detta kapitel undersöks huruvida avfallsplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan (BM) eller ej, med utgångspunkt i 5 § Miljöbedömningsförordningen (2017:966). I Miljöbalken 6 kap. 2 § finns de miljöaspekter – eller miljöeffekter – som bör tas hänsyn till under en miljöbedömningsprocess. Miljöaspekterna har sammanfattats i tabellen nedan och en bedömning har gjorts huruvida åtgärderna i avfallsplanen kan komma att påverka dessa eller ej.

Miljöaspekt	Kommentar	BM
Människors hälsa och säkerhet	De flesta frågor rörande hälsa och säkerhet är kopplade till tillstånd och förelägganden för befintliga återvinningscentraler och återvinningsstationer. Avfallsplanen medför inga ändringar i tillstånd eller hur frågorna hanteras på befintliga anläggningar. Avfallsplanen i sin helhet bidrar positivt till människors hälsa, till exempel genom minskad nedskräpning samt att farligt avfall samlas in och hanteras på rätt sätt.	Nej
Gifter i miljön	Avfallsplanen främjar utsortering och återvinning av avfall vilket kan minska spridning av föroreningar till miljön, bland annat genom minskad mängd föroreningar i förbränningsavfall. Även åtgärder som bidrar till minskad nedskräpning kan påverka miljöaspekten positivt. Det finns däremot en risk för utläckage kopplat till hantering och transporter av farligt avfall på återvinningscentralen och eventuella mini- samt mobila återvinningscentraler. Risken för utläckage bedöms liten.	Nej
Naturmiljö	Avfallsplanen anger inga förutsättningar för nya anläggningar eller ianspråktagande av nya områden som kan leda till påverkan på naturmiljön. Nya återvinningsstationer kommer lokaliseras på samma platser där samfälligheterna idag lämnar sitt rest- och matavfall. Åtgärder för minskad nedskräpning och bättre hantering av farligt avfall kan däremot bidra till positiv påverkan på naturmiljön.	Nej
Kulturmiljö	Avfallsplanen anger inga förutsättningar för nya anläggningar eller ianspråktagande av nya områden som kan leda till påverkan på kulturmiljön. Nya återvinningsstationer kommer lokaliseras på samma platser där samfälligheterna idag lämnar sitt rest- och matavfall.	Nej
Rekreation och friluftsliv	Avfallsplanen anger inga förutsättningar för nya anläggningar eller ianspråktagande av nya områden som kan leda till påverkan på rekreation eller friluftsliv.	Nej

Miljöaspekt	Kommentar	BM
Hushållning med naturresurser	Det övergripande syftet med en avfallsplan är hantera avfall på ett miljö- och resursmässigt lämpligt sätt. Avfallsplanen syftar till att minska avfallets mängd, öka återanvändningen och återvinningen samt minska att föroreningar sprids i vår miljö. De föreslagna åtgärderna och målen kan bidra till att åtgången av ändliga resurser och jungfruliga material minskar vilket i sin tur kan innebära en positiv miljöpåverkan.	Nej
Omgivningspåverkan på mark	Avfallsplanen främjar minskad nedskräpning, minskning av avfall samt utsortering och återvinning av avfall vilket kan minska spridning av föroreningar till mark och kan komma att ha en positiv påverkan.	Nej
Luftföroreningar	Avfallsplanen främjar minskning av avfall samt utsortering och återvinning av avfall vilket kan minska spridning av föroreningar till luft och bedöms ha en positiv påverkan. Ökade transporter till följd av ökad insamling samt lokal hantering av massor kan leda till ökade luftutsläpp lokalt, men avfallsplanen främjar även minskning av den totala mängden avfall som minskar utsläpp från förbränning och transporter.	Nej
Omgivningspåverkan på vatten	Avfallsplanen främjar minskad nedskräpning, minskning av avfall samt utsortering och återvinning av avfall vilket kan minska spridning av föroreningar till vatten och bedöms ha en positiv påverkan. Detta är särskilt viktigt då Trosa är en kustkommun.	Nej
Klimatpåverkan	Ökad utsortering och återvinning av avfall kan leda till ökade utsläpp på grund av ökade transporter i kommunen. Samtidigt kan behovet av transporter minska om den totala mängden avfall minskar. Ökad utsortering och återvinning samt återbruk kan även innebära att utsläpp indirekt minskar till exempel vid brytning av jungfruligt material, tillverkning av nya produkter samt minskning av transporter tidigare i produkternas livscykler.	Nej
Stads- och landskapsbild	Avfallsplanen anger inga förutsättningar för nya anläggningar eller ianspråktagande av nya områden som kan leda till en förändring av stads- och/eller landskapsbild. Att minska nedskräpning har en positiv påverkan på stads- och landskapsbild.	Nej

Samlad bedömning

Det kan för vissa aspekter finnas risk för viss negativ miljöpåverkan, men de positiva effekterna bedöms vara övervägande och den totala bedömningen är att Trosa kommuns avfallsplan 2023–2030 inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Avfallsplanen går i linje med övriga styrdokument i kommunen. I gällande översiktsplan pekas inga områden ut för att anlägga nya anläggningar kopplat till avfallshantering och avfallsplanen anger inte heller förutsättningar eller behov av nya anläggningar. Avfallsplanens åtgärder är i linje med åtgärder i gällande energi- och klimatplan och Åtgärdsprogram för Södermanlands län 2022–2026.

Avfallsplanen följer EU:s avfallshierarki, prioriteringsordning för hur avfall bör hanteras, då målsättningen är att förebygga avfall och öka återanvändning respektive återvinning av avfall.

Arbetet med att ta fram avfallsplanens mål har utgått ifrån Agenda 2030 och de 17 globala hållbarhetsmålen. Genomförande av avfallsplanen bidrar främst till målluppfyllnad av följande mål:

Mål 3 – God hälsa och välbefinnande

Mål 6 – Rent vatten och sanitet för alla

Mål 11 - Hållbara städer och samhällen

Mål 12 – Hållbar konsumtion och produktion

Mål 13 – Bekämpa klimatförändringarna

Mål 14 – Hav och marina resurser

Genomförande av avfallsplanen bidrar dessutom till flera av de svenska miljömålen, däribland miljö kvalitetsmålet *Hav i balans, levande kust och skärgård* och *Giftfri miljö* genom minskad nedskräpning och *God bebyggd miljö* och *Begränsad klimatpåverkan* genom förebyggande av avfall och förbättrad hantering av avfall.

Slutligen kan konstateras att de föreslagna åtgärderna i avfallsplanen eventuellt kan orsaka lokala störningar som ökad trafik och buller men i en begränsad omfattning. En utökad utsortering av fler fraktioner skulle kunna bidra till ett ökat antal transporter men det kan samtidigt effektivisera transporterna genom längre tid mellan tömning av fraktioner. Det sker en övergång till fossilfria transporter. I stort överväger avfallsplanens åtgärder och syfte den eventuella negativa miljöpåverkan som kan uppstå lokalt.